

SỬA ĐỔI

Cuộc sống vô cùng phức tạp, nhất là vấn đề sai lầm. Vì sai lầm mà phải sửa, gọi là tu thân – tu là sửa. Sai lầm liên quan lời nói: *“Người càng nói nhiều càng sai lầm nhiều.”* (Benjamin Franklin) Như vậy có nghĩa là nên nói ít để bớt sai lầm. Nói ít cũng giảm bớt mức phát tán và lây nhiễm vi khuẩn, nhất là trong tình trạng đại dịch covid lúc này. Nói ít là một dạng tự cách ly, lợi cho mình và ích cho người – cả về xã hội lẫn tâm linh.

Cuộc sống có tính liên đới. Chúng ta tạo nên sai lầm, chứ sai lầm không tạo nên chúng ta. Vì sai lầm mà phải sửa đổi, và cần có sự tha thứ của người khác. Đó là sự ràng buộc lẫn nhau về trách nhiệm và nghĩa vụ. Bất cứ cái gì cũng có tính liên đới, ngay cả tội lỗi cũng có tính liên đới. Thật vậy, khi một chi thể trong Nhiệm thể Chúa Kitô phạm tội, tất cả chúng ta đều chịu đau khổ, một số người ảnh hưởng trực tiếp. Tội của mình có ảnh hưởng tới người khác, tội của người khác có thể “dính lú” tới mình.

Con người có nam và nữ, tính cách khác nhau nên sai lầm cũng khác nhau. Cách phạm tội khác nhau thì cách sửa đổi cũng khác nhau: *“Thay đổi lớn nhất trong bản tính phụ nữ đến từ tình yêu, và trong bản tính của đàn ông đến từ tham vọng.”* (Rabindranath Tagore)

Bởi mang thân tro xác bụi, là phàm phu tục tử, tất cả chúng ta đều yếu đuối, mỏng giòn. Vì vậy, khi chúng ta muốn hòa giải với Thiên Chúa, chúng ta cũng phải hòa giải với Giáo hội, không chỉ với người này hay người nọ mà có thể chúng ta đã làm tổn thương, bởi vì “cấu trúc tội lỗi” cũng có “chiều kích xã hội.” Lý do là nó nằm trong cách mà chúng ta có thể phạm tội – không chỉ là hành động trực tiếp của mình, mà còn là động thái gián tiếp liên quan các tội lỗi do người khác vi phạm trực tiếp. Nói chung, dù là điều tốt hay xấu cũng đều có tính liên đới với nhau.

Việc sửa đổi cũng có tính liên đới: *“Liên đới nhấn mạnh đặc biệt đến bản tính xã hội nội tại của con người, sự bình đẳng của mọi người về phẩm giá, các quyền và con đường chung của các cá nhân và các dân tộc hướng đến một sự hợp nhất ngày càng gần bó hơn... Việc gia tăng tương thuộc giữa các cá nhân và các dân tộc cần phải được kèm theo những nỗ lực mãnh liệt không kém trên bình diện đạo đức xã hội, để tránh những hậu quả nguy hiểm của việc đưa bất công lên tầm mức toàn cầu. Việc tăng tốc tình trạng tương tác giữa các cá nhân và các dân tộc cần phải được đi kèm với những nỗ lực mãnh liệt không kém trên bình diện đạo đức xã hội, để tránh những hậu quả nguy hiểm của việc đem bất công lên phạm vi toàn cầu.”* (Giáo huấn Xã hội Công giáo) Tính liên đới cũng là tình liên đới: *“Tình liên đới phải góp phần vào việc thực hiện ý định của Thiên Chúa trên bình diện cá nhân lẫn bình diện của xã hội quốc gia và quốc tế.”* (Gioan Phaolô II – Sollicitudo Rei Socialis, 1987, số 40)

Thời Cựu Ước, Thiên Chúa ân cần nhắc nhở con người: *“Phần người, hỡi con người, Ta đã đặt người làm người canh gác cho nhà Israel. Người sẽ nghe lời từ miệng Ta phán ra, rồi thay Ta báo cho chúng biết.”* (Ed 33:7) Đó là trách nhiệm của loài người, trong đó có mỗi chúng ta, không phân biệt nam, phụ, lão, ấu.

Được giao việc thì phải có trách nhiệm. Thiên Chúa khuyến cáo: *“Nếu Ta phán với kẻ gian ác rằng: ‘Hỡi tên gian ác, chắc chắn ngươi phải chết,’ mà ngươi không chịu nói để cảnh cáo nó từ bỏ con đường xấu xa thì chính kẻ gian ác ấy sẽ phải chết vì tội của nó, nhưng Ta sẽ đòi ngươi đền nợ máu nó. Ngược lại, nếu ngươi đã báo cho kẻ gian ác phải từ bỏ con đường của nó mà trở lại, nhưng nó không trở lại thì nó sẽ phải chết vì tội của nó; còn ngươi, ngươi sẽ cứu được mạng sống mình.”* (Ed 33:8-9) Rõ ràng chúng ta có trách nhiệm và bổn phận đối với nhau, kể cả việc chấn chỉnh lẫn nhau. Thấy điều sai trái thì phải lên tiếng (bằng cách này hay cách nọ, trực tiếp hoặc gián tiếp). Ai thấy điều sai trái mà im lặng, đó là đồng lõa hoặc hèn nhát. Thật vậy, chỉ là kẻ ích kỷ nếu muốn lên Thiên Đàng một mình. Như vậy là không có đức ái, nghĩa là không thể vào Thiên Đàng. Rất lô-gích.

Thật hạnh phúc khi chúng ta biết tôn thờ chính vị Thiên Chúa duy nhất, Ngài là Tình Yêu và Chân Lý, mà chỉ có sự thật mới giải thoát chúng ta mà thôi. (x. Ga 8:32) Niềm hạnh phúc đó không thể giấu kín trong lòng mà phải thể hiện và chia sẻ cho người khác cùng biết: *“Hãy đến đây ta reo hò mừng Chúa, tung hô Người là Núi Đá độ trì ta, vào trước Thánh Nhan dâng lời cảm tạ, cùng tung hô theo điệu hát cung đàn.”* (Tv 95:1-2) Bổn phận của chúng ta không chỉ là chúc tụng Ngài, mà chúng ta còn phải tôn thờ Ngài và vâng theo Thánh Ý Ngài: *“Hãy vào đây ta cúi mình phủ phục, quỳ trước tôn nhan Chúa là Đấng dựng nên ta. Bởi chính Người là Thiên Chúa ta*

thờ, còn ta là dân Người lãnh đạo, là đoàn chiên tay Người dẫn dắt.” (Tv 95:6-7a) Chỉ có một Thiên Chúa thì cũng chỉ có Ngài là Đấng Cứu Độ, chắc chắn không còn ai khác.

Chúng ta chỉ là phạm nhân yếu đuối nhưng lại rất kèn kiệu, bướng bỉnh. Xơ gan là chứng bệnh quái ác. Xơ cứng bất cứ cơ phận nào cũng nguy hiểm. Xơ cứng lòng tin còn nguy hiểm hơn nhiều. Cứng lòng là cố chấp. Cố chấp là phạm tội Chúa Thánh Thần – loại tội không được tha cả đời này lẫn đời sau. (x. Mc 3:28-29; Mt 12:31-32) Thật đáng sợ vì thực sự rất nguy hiểm. Thượng sách là canh tân đời sống, không thể trì hoãn, thay đổi cách sống càng sớm càng tốt. Nhưng muốn canh tân thì phải vâng theo Ý Chúa.

Thiên Chúa vì thương xót mà Ngài vẫn tiếp tục nhẫn nhủ chúng ta, Ngài thực sự không muốn ai cố chấp mà phải hư mất đời đời: *“Ngày hôm nay, ước gì anh em nghe tiếng Chúa! Các ngươi chớ cứng lòng như tại Mo-ri-va, như ngày ở Ma-xa trong sa mạc, nơi tổ phụ các ngươi đã từng thách thức và dám thử thách Ta, dù đã thấy những việc Ta làm.”* (Tv 95:7b-9) Hoán cải ngay hôm nay, ngay bây giờ, thời hiện tại chứ không thuộc tương lai – dù là tương lai gần nhất. Đó là tính cấp bách trong việc sửa đổi.

Sửa đổi và yêu thương có liên đới với nhau. Trong tương quan đó, Thánh Phaolô khuyên: *“Anh em đừng mắc nợ gì ai, ngoài món nợ tương thân tương ái; vì ai yêu người thì đã chu toàn Lễ Luật.”* (Rm 13:8) Yêu thương là chu toàn luật Chúa. Rất đơn giản và ngắn gọn, xem chừng dễ nhưng lại khó lắm, vì khi “xòe” chiếc-quạt-yêu-thương ra, chúng ta thấy cả một bầu trời bao la lắm, chỉ trong “hình quạt” đó thôi cũng chứa biết bao vấn đề liên quan chữ YÊU. Đó là sự liên quan, cũng là tính liên đới yêu thương, yêu thương liên quan việc sửa đổi – chính mình và lẫn nhau.

Thật vậy, Thánh Phaolô giải thích: *“Các điều răn như: Người không được ngoại tình, không được giết người, không được trộm cắp, không được ham muốn, cũng như các điều răn khác, đều tóm lại trong lời này: Người phải yêu người thân cận như chính mình. Đã yêu thương thì không làm hại người đồng loại; yêu thương là chu toàn Lễ Luật vậy.”* (Rm 13:9-10) Cụm từ “không làm hại” cũng ẩn chứa biết bao điều liên quan thể lý và tinh thần, liên quan đức ái. Khó lắm, nhưng ai thực sự có lòng yêu thương của Đức Kitô thì có thể làm được.

Nói về tính liên đới tâm linh giữa những con người đối với nhau, Chúa Giêsu cho biết quy trình: *“Nếu người anh em của anh trót phạm tội thì anh hãy đi sửa lỗi nó, một mình anh với nó mà thôi. Nếu nó chịu nghe anh thì anh đã chinh phục được người anh em. Còn nếu nó không chịu nghe anh thì hãy đem theo một hay hai người nữa, để mọi công việc được giải quyết, căn cứ vào lời hai hoặc ba chứng nhân. Nếu nó không nghe họ thì hãy đi thưa Hội Thánh. Nếu Hội Thánh mà nó cũng chẳng nghe thì hãy kể nó như một người ngoại hay một người thu thuế.”* (Mt 18:15-17) Thấy điều sai trái không thể mặc kệ. Martin Luther King Jr. (1929-1968) nói: *“Cuộc đời chúng ta bắt đầu kết thúc khi chúng ta im lặng về những điều lẽ ra phải lên tiếng.”* Thánh Gioan Tẩy Giả là người dám nói sự thật, dù biết mình bị thiệt thòi.

Cái gì cũng có quy trình và mức độ. Việc sửa đổi cũng vậy, và có bốn giai đoạn: Nói riêng (nói nhỏ), nói bán công khai, nói công khai, và loại bỏ. Dạng “cấp bốn” là “hết thuốc chữa” – vì đối phương cố chấp, hết hy vọng họ thay đổi. Chấm hết!

Vốn dĩ giàu tình thương xót và muốn cứu tội nhân, Chúa Giêsu đã trao quyền tha tội cho các môn đệ qua thiên chức linh mục: *“Thầy bảo thật anh em: dưới đất, anh em cầm buộc những điều gì, trên trời cũng cầm buộc như vậy; dưới đất, anh em tháo cởi những điều gì, trên trời cũng tháo cởi như vậy.”* (Mt 18:18) Chúa Giêsu nói “cầm buộc” hoặc “tháo cởi” ở đây không có nghĩa là thích thì “cởi,” ghét thì “buộc,” mà là phải luôn cố gắng tìm cách “tháo cởi” cho người khác. Ngài thiết lập chức linh mục là để thay Ngài yêu thương và tha thứ, để phục vụ chứ không để hưởng thụ hoặc “chảnh,” (Mt 20:28) thật buồn khi vẫn có một số linh mục lại “thích” làm ngược lại điều Chúa dạy, với công thức 2H – Hống hách và Hưởng thụ. Cũng chỉ là phạm nhân bình thường, nhưng linh mục được Thiên Chúa tuyển chọn và được phép hành động nhân danh Đức Giêsu Kitô, là bình sành nhưng chứa đựng kho tàng của Thiên Chúa. (2 Cr 4:7) Thật kỳ diệu! Ước gì các linh mục biết sửa đổi suốt đời, không phải sau thời gian tu học rồi thôi, phải thực sự nghiêm túc với ý thức TU – vì tu là sửa, đừng ảo tưởng kéo làm đau lòng Đức Kitô – Thầy Giêsu nhân lành.

Chúa Giêsu cũng đề cập việc hiệp nguyện: *“Thầy còn bảo thật anh em: nếu ở dưới đất, hai người trong anh em hợp lời cầu xin bất cứ điều gì thì Cha Thầy, Đấng ngự trên trời, sẽ ban cho. Vì ở đâu có hai ba người họp lại nhân danh Thầy thì có Thầy ở đấy, giữa họ.”* (Mt 18:19-20) Cầu nguyện là điều cần thiết và tốt lành, nhưng việc cầu nguyện chung được Chúa Giêsu đề cao. Việc cầu nguyện chung luôn cần thiết là “giờ kinh gia đình,”

nhất là buổi tối, nhưng việc làm tốt lành này lại đang bị “xói mòn” vì người ta đưa ra nhiều lý do để biện hộ cho cái sự “quên lãng” của mình. Cầu nguyện là hơi thở của tín nhân. Thánh Isaak Syria nói: *“Cầu nguyện là một chuyện, chiêm niệm trong cầu nguyện là chuyện khác... Cầu nguyện là gieo vãi, chiêm niệm là gặt hái, khi người thợ ngõ ngàng nhìn thấy cảnh tượng tuyệt vời mở ra trước mắt: những quả bắp xinh đẹp trở ra từ những hạt giống trần trụi bé nhỏ mà họ đã gieo vãi.”*

Cầu nguyện còn là “cách xua tan mọi ưu tư trần thế.” (Thánh Mark khổ tu) Cần lưu ý: Có lẽ chúng ta thường chỉ cầu xin nhiều hơn cầu nguyện, và chúng ta cũng thường “quên” nhân danh Đức Giêsu Kitô, đúng như Ngài đã trách các môn đệ: *“Cho đến nay, anh em đã chẳng xin gì nhân danh Thầy.”* (Ga 16:24) Một lời trách nhẹ nhàng mà đau nhói. Đó cũng là lời trách mà Đức Giêsu Kitô đang nói với mỗi chúng ta hôm nay, nhất là lúc này. Ngài trách vì Ngài yêu thương chúng ta, muốn chúng ta sửa đổi để hoàn thiện như Cha trên trời. (Mt 5:48)

Lạy Thiên Chúa, chúng con đã là tội nhân ngay khi có hình hài trong bụng mẹ, xin giúp chúng con biết mình xấu xa để biết hoán cải không ngừng. Xin thúc giục chúng con yêu thương và tha thứ chân thành, biết quên mình mà hành động vì Thánh Danh Ngài và sẵn sàng nâng đỡ tha nhân. Chúng con cầu xin nhân danh Thánh Tử Giêsu Kitô, Đấng Cứu Độ duy nhất của nhân loại. Amen.

TRẦM THIÊN THU